

Väino Linde

Riigikogu põhiseaduskomisjoni esimees

Urmas Reinsalu

Riigikogu kodanikuühiskonna toetusrühma esimees

Meie: 17.12.2008 nr. 1 (25)

Teie:

Meeldetuletus vastamata kirja kohta

Austatud Riigikogu põhiseaduskomisjoni esimees

Austatud Riigikogu kodanikuühiskonna toetusrühma esimees

24. oktoobril saatis Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liidu (EMSL) nõukogu Riigikogu põhiseaduskomisjonile kirja, kus tegime ettepanekud seoses seaduseelnõuga 338 SE („Euroopa Parlamendi valimise seaduse, kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse ja Riigikogu valimise seaduse muutmise seadus“). Meie ettepanekud, mida selles kirjas ka lähemalt selgitasime ja põhjendasime, olid järgmised:

1. Kehtestada valimiskulutustele ülempiir ja kaaluda täiendavate piirangute seadmist eesmärgiga tõsta erinevates reklaamikanalites sisulise arutelu taset.
2. Reguleerida kõik valimisreklaamiga seonduv koos, eristamata välireklaami muudest reklaamikanalitest nagu ringhääling, trükimeedia, internet ja otsepostitus.
3. Kaasata eelnõu ettevalmistamisele erinevate valdkondade asjatundjad ja kodanikuühenduste esindajad, selgitamaks välja ühiskonna ootused poliitilisele reklaamile ja sobivad vahendid ootuste täitmiseks.

Kahjuks ei ole me kirja saatmisest möödunud seitsme ja poole nädala jooksul saanud Riigikogu põhiseaduskomisjonilt vastust oma ettepanekutele, ega ole meile tehtud ka ettepanekut teema arutelus osaleda. Peame sellist käitumist Riigikogu komisjoni poolt väga sobimatuks ning kodanikuühenduste liidu ettepanekute ignoreerimist taunitavaks praktikaks.

15. detsembri Postimees vahendas Väino Linde arvamust, et nii poliitilise välireklaami keeld kui ka suletud nimekirjade meetod Euroopa Parlamendi valimistel jäävad muutmata. Ajaleht tsiteeris

**Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liit (EMSL)
Network of Estonian Nonprofit Organizations (NENO)**

Toompuiestee 17a, 10137 Tallinn, Eesti
Tel 372 630 9630, faks 372 630 9632

info@ngo.ee Reg.nr. 80005069
www.ngo.ee Pank 1120106317

põhiseaduskomisjoni esimehe sõnu: „Oleme küll kolleegidega neil teemadel rääkinud, aga edasiseks menetluseks ei ole praegu vastavat konsensust.“

EMSLi hinnangul ei ole see hea lahendus. Keeld üksnes välireklaamile aktiivse agitatsiooni ajal on vastuolus põhiseadusega, nagu on juhtinud tähelepanu õiguskantsler, liiati ei aita see lahendada probleeme, millele oma kirjas tähelepanu juhtisime, nagu näiteks valimiskampaaniate kulukus, sellest tulenevalt raha suur osakaal poliitilise võimu saavutamisel ja kandidaatide ebavõrdsus, avalikkuses massiivsetest reklaamikampaaniatest tekkinud vastumeelsus poliitika ja valimiste suhtes, sisulise argumentantsiooni asendumine visuaalsetele efektidele rõhuvate lihtsakoeliste reklaamidega kampaaniate ajal jt. Kui keelatud on üksnes välireklaam, toimub kampaania lihtsalt teistes kanalites, ilma et sellega kaasneks valimisarutelude sisulise kvaliteedi tõusu.

Konsensuse otsimine otsustamise eel on tervitav, mitte aga selle puudumise ettekäände valikuline toomine teatud otsuste tegemise edasilükkamiseks. Pärast seda, kui teavitasime avalikkust oma seisukohast, oleme saanud mitmeid toetusavaldusi, ka meedia on teemat aktiivselt kajastanud. Seega väidame, et tegemist on valijatele olulise küsimusega, mis vajab lahendamist, mitte lihtsalt mahavaikimist ja edasilükkamist.

Mõned poliitikud on teemast kõneledes öelnud, et valimiskampaania kuludele piiri seadmine ei aita meie viidatud eesmärke saavutada, sest erakonnad leiavad soovi korral võimalusi piirangutest kõrvale hiilimiseks. Oleme nõus, et üksnes mehhaanilised keelud ja käsud ei aita ühiskondlikke muutusi saavutada, kui nende järgimiseks pole tahet, samas tahame loota, et ka erakonnad on rohkem huvitatud kokkulepitud normide täitmisest, mitte kõrvalteede otsimisest nende eiramiseks.

Seega teeme Riigikogule ettepaneku arutelu jätkata, arvestada parteide ja reklaamifirmade huvide kõrval ka valijate arvamusega, kaasata otsustamisesse asjatundjaid ja kodanikeühendusi ning jõuda otsusele.

Parimate soovidega

/allkirjastatud digitaalselt/

Urmo Kübar
EMSLi juhataja

EMSL on avalikes huvides tegutsevate kodanikuühenduste liit, kelle visiooniks on läbimõeldud ja aktiivsel osalusel põhinev kodanikuühiskond, kus inimestel on soov, võimalused ja oskused positiivseid muutuseid ellu viia. EMSLi missiooniks on arendada kodanikuühenduste tegevust toetavat keskkonda ja tugevdada ühenduste suutlikkust selles keskkonnas tulemuslikult tegutseda. EMSLi kuulub 98 kodanikuühendust, võrgustikku u. kaks tuhat ühendust. EMSLi liikmete valitud nõukogusse kuuluvad Maarja Mändmaa (esimees), Aare Hörn, Allar Jõks, Barbi Pilvre, Daniel Vaarik, Eimar Veldre, Kristina Mänd, Lagle Parek, Mall Hellam ja Rainer Nõlvak.